

ЛОГІСТИЧНИЙ ПРОЦЕС НА СКЛАДІ: ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ

Часті зміни на сучасному ринку призводять не тільки до жорсткої конкурентної боротьби. Така ситуація потребує від кожного підприємства забезпечення більш високого рівня якості продукції, в протилежному випадку підприємство просто змушено буде піти з ринку. Одним з найкращих сучасних засобів досягнення таких результатів є використання логістичного підходу. При цьому ми маємо пам'ятати, що не дивлячись на постійні нововведення в сфері електронної комерції, ланцюгів поставок, налагоджених зворотних зв'язків з покупцями, логістичний ланцюг ніколи не буде настільки добре організований, щоб повністю виключити складське збереження. Способи підвищення гнучкості та ефективності логістичних ланцюгів залежать від оптимальності функціонування всіх їх складових, а гнучкість і ефективність складів найбільше залежить від оптимальності організації логістичного процесу на складі.

Логістичний процес – це послідовність основних логістичних дій та операцій, виконання яких забезпечує ефективну взаємодію та оптимізацію всіх елементів логістичної системи [3].

Логістичний процес на складі відіграє роль управління логістичними операціями, які пов'язані із товарообробкою та координацією підрозділів, які забезпечують ефективну діяльність складу [2].

Логістичний процес на складі складається з наступних елементів [2]: - Постачання продукції; - Контроль та перевірка поставки; - Приймання та розвантаження вантажу; - Внутрішньоскладське транспортування; - Складування та зберігання; - Підготовка замовлення, пакування; - Транспортування та експедиція замовлень; - Збір та доставка порожніх товарних носіїв; - Контроль виконання замовлення; - Інформаційне обслуговування складу; - Обслуговування клієнтів.

Перша складова логістичного процесу – постачання продукції. На цьому етапі підприємство проводить систему заходів з логістичної координації, а саме служби закупівель, контролюючи ведення постачання. Особлива увага приділяється забезпечення складу необхідною кількістю товаром, які можливо розмістити на складі. Таким чином, необхідно постійно узгоджувати потреби складу у запасах, та його потужністю, та службою продажів.

Другою складовою є контроль та перевірка поставок. На цьому етапі відбувається облік товарів, що надійшли на склад та відправкою замовлень. Цей етап є важливим саме тому, що це забезпечує безперервну та ритмічну роботу, використовуючи всі потужності складу. За допомогою цього етапу підприємство може зменшити строки зберігання продукції на складі та підвищити оборот складу, і за рахунок цього зменшиться простой транспорту.

Усі елементи логістичного процесу на складі можуть бути пов'язані з однією з чотирьох функцій, показаних на рис. 1.

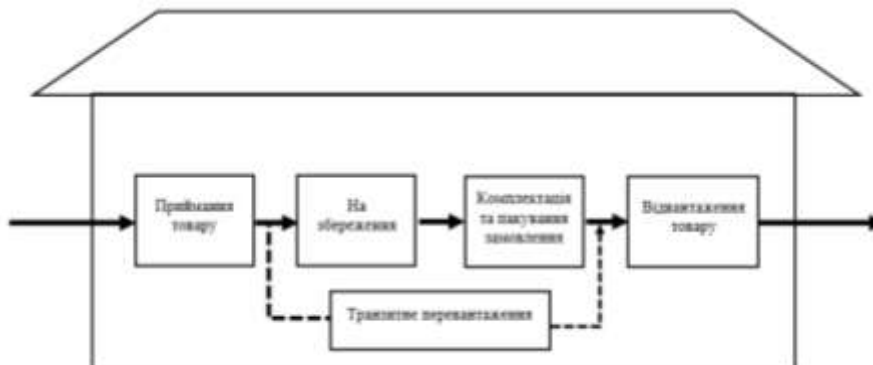

Рисунок 1 – Функції типового складу

Відповідно планування складу має бути в першу чергу призначене для оптимізації вантажопотоку за допомогою цих чотирьох функцій. Однак проектувальники складу повинні також прагнути до досягнення оптимальної продуктивності, зниження витрат, відмінного обслуговування споживачів та хороших умов праці.

Незалежно від параметрів складу або його ролі в ланцюгу поставок, логістичні процеси повинні бути розроблені таким чином, щоб відповідати матеріальному потоку, який проходить через склад і при цьому необхідно звести до мінімуму обсяги переміщення та обігу. Це може бути досягнуто шляхом мінімізації відстані, яку вантаж проходить через склад або за допомогою автоматизованих систем управління, таких як крани, конвеєри або ААА (автомобілі з автоматичним управлінням). При цьому процеси стандартизуються, щоб зменшити людську помилку і, отже, зберегти якість вантажу.

Компанія AGBarr, що базується в Камберно, Шотландія, є провідним на ринку виробником та дистриб'ютором безалкогольних напоїв. У Шотландії напої компанії AGBarr's InVgu перевершують Coca-Cola та Pepsi. Певною мірою це може бути пов'язане з традиційною дистриб'юторською мережею Barr, в якій водії «нав'язують» свій товар дрібним роздрібним торговцям добре встановленими маршрутами. Такий традиційний підхід до продажу пропонує гнучкість, необхідну для дрібних оптових торговців, що пов'язано з непередбачуваними коливаннями попиту. Наприклад, спекотний березневий день може спричинити несподівану нестачу певного безалкогольного напою у продавця. Водії мають найглибші знання про своїх споживачів, і укомплектування вантажівок виконується відповідно. Однак така непередбачуваність змушує водіїв повертатися до розподільчого центру приблизно до 26% від кількості того вантажу, з яким вони вирушають щодня. Тим часом AGBarr також обслуговує великих клієнтів, включаючи оптові точки і великі супермаркети. Для цього AGBarr розробили свій розподільний центр, щоб справлятися з великими обсягами замовлень великих роздрібних торговців, високим розмаїттям замовленнями дрібних роздрібних торговців і поверненням вантажів. Розподільчий центр Cumbernauld має 350 виробничих ліній, розрахованих на 6500 одиниць зберігання (SKU). ТМЦ транспортуються із сусіднього виробничого цеху на палетах за допомогою автоматичних конвеєрів безпосередньо на 11-поверхову автоматизовану систему складування висотного зберігання, що координується системою керування складом (WMS). Загалом на рік вирушає 32 мільйони замовлень безалкогольних напоїв. Замовлення вводяться в WMS, при цьому одиниці зберігання (SKU) автоматично комплектуються системою зберігання і передаються на платформи вантажів. В той час, як деякі роздрібні торговці вимагають доставити палетизований вантаж, інші віддають перевагу контейнерам на колесах. Контейнери дозволяють роздрібним торговцям доставляти великі партії вантажів до проходів у своїх магазинах. Однак це створює додаткове завдання у розподільчому центрі, де партії переміщуються з палет у контейнери та переупаковуються перед навантаженням у вантажівки. Безалкогольні напої мають свій термін придатності, що ускладнює процес обороту запасів. Таким чином, AGBarr не тільки отримує вигоду з ефективності та дієвості автоматизованого управління з великими обсягами своєї продукції, але також виграє щодо гнучкості, запропонованої традиційними методами зберігання та управління матеріальним потоком. Високотехнологічні рішення при побудові логістичного процесу на складі не завжди є найбільш оптимальними, основне правило тут має бути відповідність корпоративній меті та особливостям матеріального потоку [1].

Склади є невід'ємною частиною логістики та управління ланцюгами постачання, оскільки вони відіграють важливу роль у зберіганні, пакуванні та розподілі продуктів. Склади часто є обов'язковою вимогою для компаній, які імпортують, експортують, виробляють та транспортують товари. За допомогою складу підприємство має можливість контролювати свої запаси та гарантує своєчасне отримання продукції споживачем.

Отже, можна зробити висновок, що склад виконує величезну кількість функцій по перетворенню матеріального потоку у просторі і часі в логістичному ланцюгу і створенню доданої вартості, відіграє ключову роль в досягненні загальної мети логістичної системи. В умовах зростаючої конкуренції, необхідно впроваджувати на підприємстві відповідні складські стратегії, для того, щоб відповідати очікуванням клієнтів. У сучасному конкурентному середовищі підприємство має працювати з максимальною ефективністю та надавати високоякісний сервіс для забезпечення прибутковості. Для підвищення ефективності складських комплексів необхідно побудувати повну взаємодію всіх етапів логістичного процесу.

Список використаних джерел:

1. Глобальная логистика и управление цепями поставок. Джон Манган, Чандара Лалвани, 3-е издание, Hoboken:Wiley, 2016, 335 с.
2. Голошубова Н. О. Організація торгівлі: підручник [для студ.вищ. навч. закл.] Н.О.Голошубова. –2-ге вид., переробл. та допов. К.: Київ. нац. торг. – екон. ун-т, 2012. 680 с.
3. Голошубова Н.О., Торопков В.М. Оптова торгівля: організація та технологія: Навч. Посібник.К.: Київ. нац. торг. – екон. ун-т, 2005. 265 с.